

V sobotu 12. dubna 2025 vás zveme na den otevřených dveří SZÚ

27.3.2025 - | Hygienická stanice hlavního města Prahy

Státní zdravotní ústav (SZÚ), který si letos 5. listopadu připomene přesně 100 let od chvíle svého slavnostního otevření, pořádá v sobotu 12. dubna den otevřených dveří. Od 10:00 do 16:00 jsou vítáni všichni zájemci o prohlídku prostor laboratoří či odborných center a k dispozici budou i dvě speciální komentované prohlídky po areálu ústavu, vedené naším dlouholetým pracovníkem MUDr. Františkem Kožíškem, CSc. Jste srdečně zváni!

„Rádi veřejnost přivítáme v místech, kudy doslova kráčela historie. Státní zdravotní ústav záhy po otevření navštívil i prezident Tomáš Garrigue Masaryk. V jeho prostorách vznikala první koňská očkovací séra zachraňující tehdy životy dětí nemocných záškrtem. V nynějším Centru epidemiologie a mikrobiologie působil **profesor Karel Raška, celosvětově známý epidemiolog**, který mimo jiné navrhl, prosadil a se svými kolegy z tehdejšího Československa a z mnoha zemí úspěšně dokončil **program eradikace pravých neštovic**. Pan profesor Raška také založil v šedesátých letech řadu Národních referenčních laboratoří. Do historie Státního zdravotního ústavu se zapsala řada osobností, po některých byly pojmenovány i nově popsané bakterie, například: *Yersinia aldovae*, *Enterococcus rotti*, *Facklamia sourekkii*, *Citrobacter sedlakii*, *Acinetobacter schindleri* a *Staphylococcus petrasii*. Nelze zde ale spravedlivě vyjmenovat všechny osobnosti, které se u nás zasloužily o ochranu veřejného zdraví. Jsem velice hrdá, že naše instituce funguje už 100 let a stala se prestižním vědeckým a odborným pracovištěm. Přijďte se podívat mezi nás,“ zve ředitelka Státního zdravotního ústavu MUDr. Barbora Macková, MHA.

Vstup pro zájemce o prohlídku Státního zdravotního ústavu bude vrátnicí z ulice Šrobárova 48/49, Praha 10. Sídlíme kousek od metra trasy A Želivského, hned vedle areálu Fakultní nemocnice Královské Vinohrady.

Návštěvníci při příchodu dostanou orientační plánec s vyznačením prohlídkové trasy a také informační brožuru o našich odborných centrech. Pohyb po areálu si budou řídit podle vlastní chuti. Vyznačená prohlídková trasa nabídne návštěvu Centra epidemiologie a mikrobiologie, Centra zdraví a životního prostředí, Centra toxikologie a zdravotní bezpečnosti a Centra podpory veřejného zdraví. Na každém stanovišti na vás budou čekat naši odborníci, kteří vám ukáží laboratoře, přístroje, pomůcky pro preventivní programy a nabídnou i trochu historie v malém muzeu Státního zdravotního ústavu.

„V Centru podpory veřejného zdraví (CPVZ) se seznámíte s edukačními materiály a pomůckami, kterými se snažíme u dětí i dospělých zábavnou a hravou formou poukázat na rizika neinfekčních i infekčních onemocnění. Dozvíte se například jak správně odstranit přisáté klíště, vyzkoušíte si pomocí speciálních brýlí, jak vnímá svět kolem sebe člověk pod vlivem alkoholu, pomocí modelů se naučíte samovyšetření prsu či varlat a pod kontrolou UV lampy si můžete vyzkoušet, jestli si umíte správně umýt ruce. Naučíme vás i nepřímou srdeční masáž a připraveno je i mnoho dalších užitečných informací pro podporu vašeho zdraví,“ zve vedoucí CPVZ MVDr. Anna Niklová.

„Centrum epidemiologie a mikrobiologie (CEM) vás pozve například na prohlídku laboratoře, kde pomocí transmisní elektronové mikroskopie analyzujeme specifickou strukturu virů s nanometrovým rozlišením. Přijďte se podívat, jak elektronové mikroskopy pracují a jak odhalujeme detaily, které jsou běžným světelným mikroskopům skryté. V Národní referenční laboratoři pro dezinsekcí a deratizaci pak máte jedinečnou příležitost bezpečně a zblízka poznat hmyz, se kterým byste se jinak

nejspíš setkat nechtěli. Během prohlídky vám ukážeme mikroskopické preparáty, živé exempláře i metody monitoringu. Povíme vám o životních cyklech hmyzu, možnostech ochrany a samozřejmě se podělíme i o nejbizarnější historky z naší laboratoře," popisuje část zajímavostí vedoucí CEM MUDr. Jana Kozáková.

„Centrum zdraví a životního prostředí (CZŽP) si pro vás připravilo například informace o kvalitě pitné vody i možnost vyzkoušet si svoji schopnost vnímat cizorodé pachy a chuti pitné vody. Zdarma vám stanovíme obsah dusičnanů a tvrdosti v přineseném vzorku vody. Dozvíte se, co víme o legionelách, sinicích a dalších patogenech v pitné nebo koupací vodě, jak se může člověk proti nim chránit. Připraveny jsou i ukázky on-line měření kvality ovzduší, včetně mobilního systému, dozvíte se u nás, co všechno může být toxické pro přírodu, dotkneme se důležitosti třídění odpadů a ukážeme, jak se pracuje v laboratoři ekotoxikologie," nabízí vedoucí CZŽP RNDr. Bohumil Kotlík.

„Centrum toxikologie a zdravotní bezpečnosti vás zavede do světa kontrol potravinářských obalů či kuchyňského nádobí, dozvíte se, jaká mohou být rizika z hraček, proč se dělí hračky podle věkové kategorie a na co si při jejich koupi dát pozor, sledujeme také rizika kosmetických výrobků či textilu. Uvidíte u nás také buněčné kultury a trojrozměrné modely lidských tkání využívaných právě při zkoušení bezpečnosti kosmetických přípravků, a to zcela bez použití zvířat, předvedeme stanovení hydratačního účinku u kosmetických přípravků s ukázkou provedení pro zájemce, ale například také informace o tom kdy sáhnout po doplňku stravy a jak ho vybrat, na co si dát pozor při současném užívání léků a doplňků stravy i o tom, jaký rozdíl je mezi doplňkem stravy a léčivem," vysvětluje jen část rozsahu činnosti centra vedoucí RNDr. Hana Bendová, Ph.D.

Speciální částí programu návštěvního dne pak jsou dvě zhruba hodinové vycházky po areálu SZÚ s odborným výkladem. Skupiny budou vycházet v 11:00 a ve 14:00 hodin, výklad povede doktor František Kožíšek, který se dlouhodobě zajímá o historii SZÚ. Uslyšíte jeho poutavé vyprávění o vzniku, historii a poslání SZÚ. Ukáže Vám také architektonické i přírodní zajímavosti, místní pamětní desky významných osobností a vyloží vztah k okolním institucím. Vzhledem k omezené kapacitě je potřeba se na tyto vycházky přihlásit na e-mailu: denotevrenychdveri@szu.gov.cz.

Těšíme se na vás v sobotu 12. dubna 2025.

<https://www.hygp Praha.cz/v-sobotu-12-dubna-2025-vas-zveme-na-den-otevrenych-dveri-szu>